

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3357/2018. (XI. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.606/2017/3. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.606/2017/3. sorszámú ítélete, valamint ebben az ítéletben felülvizsgált Nyíregyházi Járásbíróság 37.P.21.558/2016/12. sorszámú ítélete sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárásához fűződő alkotmányos jog követelményeit. Az indítványozó az alaptörvényi hivatkozás alapján kezdeményezte a bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezenkívül kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság a korábban hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 359/C. § (2) bekezdése alapján hívja fel az eljáró bíróságot az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó, kártérítés megállapítása érdekében indított polgári perben az indítványozó felperesként szerepel. A perben első fokon eljáró járásbíróság által megállapított, majd a törvényszék által helybenhagyott tényállás rövid lényege szerint a felperes indítványozó egy korábbi peres eljárás során az őt képviselő ügyvéddel szemben terjesztett elő kártérítés megállapítása érdekében keresetet. Az indítványozó álláspontja szerint a debreceni bíróságok előtt folyamatban volt korábbi per során az ügyvéd neki nem, hanem kizárólag csak a pertársa – aki egyúttal hozzátartozója – javára érvényesített személyes költségmentességet. Az indítványozó állítása szerint az eljáró ügyvéd ezzel a mulasztással az indítványozónak kárt okozott. A járásbíróság értékelése szerint bár az ügyvéd eljárása nem volt olyan körülmények között, amely megfelelne a képvisellel és tájékoztatással szemben támasztható szakmai és hivatásbeli követelményeknek, oksági összefüggés híján mégsem állapítható meg az eljáró ügyvéd kártérítési felelőssége. A járásbíróság következtetése szerint azért nem állapítható meg oksági kapcsolat az ügyvédi mulasztások és a személyes költségmentesség elutasítása között, mert a bíróság ilyen irányú ügyvédi kérelem mellett is érdemben utasította volna el a költségmentesség engedélyezését. Mindezek alapján a járásbíróság az eljáró ügyvéddel szemben benyújtott indítványozói kereseti kérelmet elutasította (erről lásd: Nyíregyházi Járásbíróság 37.P.21.558/2016/12. sorszámú ítéletének 2–7. oldalait).
- [3] Az indítványozó a járásbíróság döntését a Nyíregyházi Törvényszék előtt fellebbezéssel támadta, amelyben legnagyobb részben az ügyvéd eljárásának helytelen bírósági értékelését kifogásolta. A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség összegétől eltekintve nagyobb részben helybenhagyta. Ítéleti indokolásában vizsgálta a megállapított tényállást, a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályok megjelölését, valamint az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetést. A törvényszék a megállapított tényállás elfogadása mellett az elsőfokú bíróság jogszabályi hivatkozásait pontosította, amely azonban nem érintette a bíróság által levont végső követ-

keztetést. Minthogy a törvényszék álláspontja szerint a szóban forgó mulasztás nincsen releváns oksági kapcsolatban a költségmentességi kérelem érdemi elbírálásával, így az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntését helybenhagyta (erről lásd: Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.606/2017/3. sorszámú ítéletének 5–8. oldalait).

- [4] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmére hivatkozott. Az indítványozó az Alaptörvény hivatkozott cikkében biztosított jogot elsősorban azért hívta fel, mert álláspontja szerint a korábban eljáró ügyvédet, vagyis az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás alperesét terheli annak bizonyítása, hogy mindent megtett az indítványozó érdekeinek képviselője érdekében. Ezzel összefüggésben az indítványozó álláspontja szerint az alperes e kötelezettségének nem tett eleget, és a tényállás e körben feltáratlan maradt. Az indítványozó előadása szerint a korábbi perben eljáró debreceni bíróságok indokolása törvénytelen, amelyeket így a támadott döntésekben is figyelmen kívül kellett volna hagyni. Emellett az indítványozó hivatkozott a kifogásolt bírói döntések indokolásának hiányosságaira is, valamint az alperes fellebbezési ellenkérelmének elkésettségére. Végül az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok a sérelmezett ítéletekben az előírt jogszabályokat nem tartották meg, amely sérti a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos jogot.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [6] 3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeként határozza meg, hogy az indítvány bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a befogadhatóság e feltételei vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [7] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3249/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárás követelményrendszerének sérelmére általánosságban, az eljáró nyíregyházi bíróságok jogértelmezésének helytállóságával és tényállás megállapításával összefüggésben hivatkozik. Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében ugyanakkor az ítélező bíróság bizonyítékértékelési és jogértelmezési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje és ezzel együtt jogági minősítésüket illetően szabadon alakíthassa ki jogi álláspontját, valamint ennek megfelelően saját maga dönthessen a tényállás megállapításáról. Az eljáró bíróság által elfogadott jogértelmezés és a bizonyítékok mérlegelésének ilyen felülvizsgálatától pedig az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védett jogot nem sért {lásd például: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azonban pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozott, ehelyett a panasz valójában a bírói döntések ismételt felülbírálatára irányul. Az indítványozó emellett azt is állította, hogy a kifogásolt bírói döntések indokolásai hiányosak. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ugyanakkor az eljáró bíróságok indokolásának állított hiányosságai jelen ügyben alaptörvény-ellenességi kételyeket nem vetnek fel. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panaszban a tisztességes eljárás követelményeinek sérelmeként előadott kifogások nem vetnek fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyt, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést. Az Alkotmánybíróság emellett az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdéseket jelen ügyben nem értékelte olyan alapvető alkot-

mányjogi jelentőségű kérdésekként sem, amely érdemi alkotmánybíróági eljárásra okot adhatna {elsőként lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], legutóbb megerősítette: 3186/2018. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [9] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította. Mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, így okafogyottá vált az indítványozó abbéli kezdeményezése, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot a panaszban támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére {elsőként lásd: 3097/2015. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [21]; majd legutóbb: 3267/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [42]}.

Budapest, 2018. november 13.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybíróági ügyszám: IV/7/2018.

